

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права (№702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

(підпис) Голова НМК №3
Л.О. Філіпковська
(ініціали та прізвище)

« 20 » Серпень 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ІТ-ПРАВО

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 08 Право, 28 Публічне управління та адміністрування, 29 Міжнародні відносини

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: усі спеціальності за відповідними галузями знань

(код і найменування спеціальності)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2019 рік

Робоча програма ІТ-ПРАВО

(назва дисципліни)

для студентів за спеціальністю: усіх спеціальностей за відповідними галузями знань

« 10 » 06 2019 р., – 11 с.

Розробник: доцент, к.ю.н. Гуцу С.Ф.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

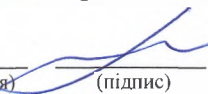
Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри права (№702)

(назва кафедри)

Протокол № 11 від « 25 » 06 2019 р.

Завідувач кафедри

к.філол. н. наук
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

В.Б. Селевко
(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 3	Галузь знань Усі напрями (шифр і найменування) Спеціальність Усі спеціальності (код і найменування) Освітня програма Усі напрями (найменування) Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Цикл професійної підготовки
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2		2019/2020
Індивідуальне завдання ____ - ____ (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 48/90		усі*
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3.1 години самостійної роботи студента – 2.6 годин		Лекції**
		16 годин
		Практичні, семінарські**
		32 години
		Лабораторні***
		____ годин
		Самостійна робота
		42 годин
		Вид контролю
		модульний контроль, залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 48/ 42

* Дисципліна викладається для змішаних груп студентів різних курсів.

** Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна призначена для опанування студентами теоретичних знань і формування у них практичних умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, пов'язаних із правом інформаційних технологій.

Основною **метою** вивчення дисципліни є підготовка професіоналів, які мають високу правову свідомість та правову культуру, володіють необхідними професійними знаннями та практичними навичками в галузі ІТ- права України; приймати обґрунтовані та основані на діючому законодавстві рішення в рамках своєї майбутньої компетенції.

Завданнями навчальної дисципліни є ознайомити студентів з основними проблемами правового регулювання ІТ відносин в Україні; ознайомити з нормативно-правовими актами, які регулюють ці відносини; навчити застосовувати теоретичні положення на практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- джерела правового регулювання ІТ відносин в Україні;
- правові засади створення та функціонування Інтернет-сайту;
- здійснення авторських прав в ІТ сфері;
- особливості правового режиму комп'ютерної програми як об'єкту ІТ права;
- особливості вирішення доменних спорів.
- порядок укладення та зміст договорів щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в ІТ сфері.

вміти:

- правильно застосовувати законодавство, що регулює ІТ відносини власності;
- аналізувати практичні казуси.

Міждисциплінарні зв'язки: Успішне засвоєння дисципліни стане основою для опанування положень навчальних курсів «Патентознавство», «Право інтелектуальної власності», «Кібербезпека», «Інформаційне право», «Інформаційна безпека».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль І. Загальна частина

Тема 1. Поняття і характеристика ІТ-права

Поняття ІТ- права та його джерела. Предмет і метод ІТ-права, його місце в правовій системі України. Співвідношення ІТ-право з іншими галузями права. Історія розвитку і становлення правовідносин в іт-сфері. Особливості ІТ-права.

Тема 2. Цифрове середовище. Мережа Інтернет.

Визначення терміну «цифрове середовище». Співвідношення понять «цифрове середовище» і «інформаційне середовище». Мережа Інтернет. Історія виникнення і розвитку мережі Інтернет. Відносини в мережі Інтернет та їх регулювання.

Тема 3. Поняття і види інформації. Інформаційні відносини.

Інформація і її види. Поняття, види і ознаки інформаційних відносин. Поняття інформатизації. Інформаційні загрози і інформаційна безпека. Захист інформації. Відповідальність в сфері інформаційних відносин.

Модульний контроль

Змістовний модуль 2. Особлива частина.

Тема 4. Загальна характеристика права інтелектуальної власності.

Предмет, метод і принципи права інтелектуальної власності. Авторське право і право промислової власності як складові елементи права інтелектуальної власності. Об'єкти авторського і патентного права і їх охорона. Суб'єкти права інтелектуальної власності, - майнові і особові не майнові права.

Тема 5. Інтернет-сайт і комп'ютерна програма як об'єкт ІТ права. Захист інтелектуальної власності в ІТ сфері.

Визначення і правова регламентація інтернет-сайту. Види інтернет-сайтів. Контент та інформаційна безпека власників і користувачів. Права виробника і власника інтернет-сайту. Поняття комп'ютерної програми. Реєстрація права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму. Форми захисту інтелектуальної власності в ІТ-сфері.

Тема 6. Договори щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в ІТ сфері.

Поняття договору. Правове регулювання договорів в сфері інтелектуальної власності в Україні і світі. Ліцензія. Ліцензійний договір. Службовий твір. Авторський договір. Інші види договорів, що використовуються в ІТ-сфері.

Тема 7. Доменні імена та доменні спори.

Законодавче визначення домену чи доменного імені. Види доменів. Ознаки доменного імені. Право на доменне ім'я. Адміністрування адресного простору мережі Інтернет в Україні і світі. Діяльність світової Інтернет-корпорації з призначення доменних імен і номерів – (ICANN). Доменний спір. Практика вирішення доменних спорів.

Тема 8. Електронна комерція. Електронний документ. Електронний цифровий підпис.

Поняття і правове регулювання електронної комерції. Національне законодавство в сфері електронної комерції. Міжнародно-правові документи у

сфері електронної комерції. Учасники відносин у сфері електронної комерції. Порядок вчинення електронного правочину. Виконання електронного договору. Поняття, ознаки і характеристика електронного документу. Електронний документообіг. Електронний цифровий підпис.

Тема 9. Поняття і правове регулювання обігу електронних грошей.

Виникнення електронних грошей. Перша правова регламентація їх використання. Емітенти, користувачі і власники електронних грошей. Договір між емітентом і користувачем електронних грошей. Види електронних грошей. Забезпечення електронних грошей. Електронні платіжні системи. Відмінність електронних грошей від кріптовалют.

Тема 10. Інтернет-реклама: поняття і види.

Правове регулювання реклами. Принципи реклами. Вимоги до реклами. Суб'єкти правовідносин у сфері реклами. Види реклами. Особливості та види реклами в інтернеті (медійна, банерна, контекстна, вірусна реклама). Просування, інтернет-розсилки, спам ті інші види інтерне-реклами.

Тема 11. Гармонізація ІТ – права України з правом ЄС.

Співвідношення національного і міжнародного законодавства. Право Європейського Союзу в ІТ-сфері. Угода про Асоціацію між Україною і ЄС. Двосторонні міжнародні договори України. Кроки України по гармонізації національного законодавства з правом ЄС після підписання Угоди про асоціацію.

Модульний контроль

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовний модуль 1. Загальна частина					
Тема 1. Поняття і характеристика ІТ-права.	8	2	2	-	4
Тема 2. Цифрове середовище. Мережа Інтернет.	9	2	2	--	5
Тема 3. Поняття і види інформації. Інформаційні відносини.	8	2	2	-	4
Модульний контроль	2	-	2	-	-
Разом за змістовним модулем 1	27	6	8	-	13
Змістовний модуль 2. Особлива частина					
Тема 4. Загальна характеристика права інтелектуальної власності.	10	2	4	-	4
Тема 5. Інтернет-сайт і комп'ютерна програма як	8	1	2	-	5

об'єкт ІТ права. Захист інтелектуальної власності в ІТ сфері.					
Тема 6. Договори щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в ІТ сфері.	10	2	4	-	4
Тема 7. Доменні імена та доменні спори.	7	1	2	-	4
Тема 8. Електронна комерція. Електронний документ. Електронний цифровий підпис.	10	2	4	-	4
Тема 9. Поняття і правове регулювання обігу електронних грошей.	7	1	2	-	4
Тема 10. Інтернет-реклама: поняття і види.	9	1	4	-	4
Модульний контроль	2	-	2	-	-
Разом за змістовним модулем 2	65	10	26	-	29
Усього годин	90	16	32	-	42

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття і характеристика ІТ-права.	2
2	Цифрове середовище. Мережа Інтернет	2
3	Поняття і види інформації. Інформаційні відносини.	2
4	Загальна характеристика права інтелектуальної власності.	4
5	Інтернет-сайт і комп'ютерна програма як об'єкт ІТ права. Захист інтелектуальної власності в ІТ сфері.	4
6	Договори щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в ІТ сфері.	4
7	Доменні імена та доменні спори.	2
8	Електронна комерція. Електронний документ. Електронний цифровий підпис.	2
9	Поняття і правове регулювання обігу електронних грошей.	2
10	Інтернет-реклама: поняття і види.	4
11	Гармонізація ІТ – права України з правом ЄС.	2
	Разом	32

7. Теми лабораторних занять

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття і характеристика ІТ-права.	4
2	Цифрове середовище. Мережа Інтернет	5
3	Поняття і види інформації. Інформаційні відносини.	4

4	Загальна характеристика права інтелектуальної власності.	4
5	Інтернет-сайт і комп'ютерна програма як об'єкт ІТ права. Захист інтелектуальної власності в ІТ сфері.	5
6	Договори щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в ІТ сфері.	4
7	Доменні імена та доменні спори.	4
8	Електронна комерція. Електронний документ. Електронний цифровий підпис.	4
9	Поняття і правове регулювання обігу електронних грошей.	4
10	Інтернет-реклама: поняття і види.	4
11	Гармонізація ІТ – права України з правом ЄС.	4
	Разом	42

9. Індивідуальні завдання

Програмою не передбачено

10. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники).

11. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю, фінальний контроль у вигляді заліку.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях і практичних заняттях	0...5		0...20
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях і практичних заняттях	0...5		0...60
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- джерела правового регулювання ІТ відносин в Україні;

- правові засади створення та функціонування Інтернет-сайту;
- здійснення авторських прав в ІТ сфері;
- особливості правового режиму комп'ютерної програми як об'єкту ІТ права;
- особливості вирішення доменних спорів.
- порядок укладення та зміст договорів щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в ІТ сфері.

вміти:

- правильно застосовувати законодавство, що регулює ІТ відносини власності;
- аналізувати практичні казуси.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Теоретичний зміст дисципліни засвоєний частково, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених робочою навчальною програмою завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна.

Добре (75-89). Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки.

Відмінно (90-100). "Відмінно" – теоретичний зміст дисципліни (курсу) засвоєний студентом повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій;
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД);

14. Рекомендована література

Базова:

1. Про державну підтримку кінематографії в Україні: Закон України від 23.03.2017. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 (в ред. від 11.07.2001.). URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
3. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
4. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 № 852-IV. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/852-15>
5. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
6. Про захист інформації в автоматизованих системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>
7. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
8. Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 № 1280-IV. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1280-15>
9. Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 09.04.1999 № 595-XIV. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/595-14>
10. Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 № 1280-IV. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1280-15>
11. Постанова Пленуму ВГС України «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності» від 17.10.2012 р. № 12. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>.
12. Правила домену .lviv.ua. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: http://nic.lviv.ua/docs/lviv_ua_policy.htm
13. Рекомендації для Інтернет-провайдерів, контент-провайдерів та користувачів файлообмінних мереж та інших веб-сервісів щодо правомірного використання об'єктів авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет, затв. Державною службою інтелектуальної власності України. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://sips.gov.ua/ua/ip.html?s=print>
14. Інтелектуальне право України / за заг. ред. проф. О.С.Яворської. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016 р. – 608 с.
15. Еннан Р. Є. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У МЕРЕЖІ Інтернет. // ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: збірник матеріалів науково-практичної конференції. – Львів: НУ «Львівська політехніка», 2016. С. 172.
16. Зеров К.О. Фіксація змісту веб-сторінки в мережі Інтернет як елемент здійснення права на захист авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет. К.О.Зеров.

Журнал «Адвокат». URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://iadvocate.com.ua/fiksatsiya-zmistu-veb-storinky-v-merezhi-internet-yak-elementzdijsnennya-prava-na-zahyst-avtorskyh-prav-na-tvory-shho-rozmishheni-v-merezhiinternet/>;

17. Кохановська О.В. Приватно-правове розуміння інформаційних відносин в Україні. // ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: збірник матеріалів науково-практичної конференції. – Львів: НУ «Львівська політехніка», 2016. С.202.
18. Аврамова О.Є., Разіна О.І. Проблеми захисту авторських прав в інтернеті // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. – Харків: НТУ «ХПІ», 2013. – № 6(980). – С. 26-29.
19. Андрощук А. Інтелектуальна власність в Інтернеті: тенденції законодавчого регулювання // Юридичний журнал. – 2013. - № 1. – режим доступу: <http://www.justinian.com.ua>
20. Андрощук Г. Авторське право й інтелектуальна власність в інтернеті (за матеріалами соціологічних досліджень) // Юридичний журнал. – 2013. - № 10. – режим доступу: <http://www.justinian.com.ua>
21. Андрощук Г. Про підсудність інтернет-спорів про права на бази даних // Юридичний журнал. – 2014. - № 1. – режим доступу: <http://www.justinian.com.ua>
22. Горкуша М. Захист авторських та суміжних прав, порушених в мережі Інтернет // Інтелектуальна власність. – 2014. - № 6.
23. Жилінкова О. Реалізація прав інтелектуальної власності в Інтернеті за допомогою ліцензій Creative commons // Юридичний журнал. – 2011. - № 2. – режим доступу: <http://www.justinian.com.ua>
24. Захист авторських прав на контент // Електронний ресурс. – режим доступу: <http://www.aruc.org.ua/uk/consultation/4748/>
25. Захист імені на сайті: судова практика у сфері доменних спорів – 2012. – режим доступу: <http://kmp.ua/ua/eksklyuziv/651-zahyst-imeni-na-sajti-sudova-praktyka>

Допоміжна:

1. ІТ ПРАВО / Яворська Л.С., Тарасенко Л.Л., Мартин В.М., Самагальська Ю.Я. та ін. / За заг. ред. Яворської О.С. – Львів: Видавництво «Левада», 2017. – 470 с.
2. ІТ-право: теорія і практика / За ред. Є.О.Харитонова, О.І.Харитонової. – Одеса: Фенікс, 2017. – 472 с.
3. Основи ІТ-права: навч. посіб. / Т. В. Бачинський, Р. І. Радейко О. І.Харитонова. – К.: Юрінком Інтер. – 2017. – 208 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Офіційна веб-сторінка Верховної Ради України: www.rada.gov.ua
2. Офіційна веб-сторінка Президента України: www.president.gov.ua
3. Офіційна веб-сторінка Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua
4. Офіційна веб-сторінка Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України: www.mon.gov.ua
5. Офіційна веб-сторінка Єдиного реєстру судових рішень України: <http://www.reyestr.court.gov.ua>